

ת"פ 20036/04/13 - מדינת ישראל נגד אנטון ברזין

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 20036-04-13 מדינת ישראל נ'
ברזין
בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אברהם הימן
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם אנטון ברזין

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד ויקטוריה בן מאיר

הנאשם וב"כ עו"ד לבנה בן שבת

[פרוטוקול הושמט]

מב דין

כתב האישום אשר הוגש נגד הנאשם בתאריך 10.4.13 מיחס לנאשם עבירה של החזקת סכין. הואיל ובמהלך הדיונים לפני, במסגרת הסדר טיעון, תוקן כתב האישום הרי מצאתי לפרט עובדות כתב האישום, לאחר שתוקן.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתאריך 17.11.12 סמוך ל- 46 דקות לאחר חצות הלילה, בעיר ראשון לציון, התגלה עימות בין הנאשם ובני משפחתו לבין אחרים אשר זהותם אינה ידועה לתביעה. בהמשך לכך, עזב הנאשם את המקום, הלך לביתו, נטל פטיש וסכין וחזר למקום בו אירע העימות, כאמור, במטרה להפחיד את אותם "אחרים".

בנסיבות אלה החזיק הנאשם על גופו סכין.

בדין שהתקיים לפני ביום 10.12.13 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון. על פי ההסכמה ביניהם, כתב האישום יתוקן, הנאשם יודה ויורשע בעקבות הודייתו בעבירה של החזקת סכין למטרה בלתי כשרה. הדין ידחה לקבלת תסקיר משרות המבחן שיבחן בין היתר שאלת ביטול ההרשעה.

כפי הסכמת הצדדים והחלטתי כך היה: הנאשם הודה בעובדות כתב האישום, הורשע, הופנה לשירות המבחן והוגש תסקיר.

עיון בתסקיר מגלה כי שירות המבחן, כדרכו המבוכית, ערך תסקיר מקיף, מעמיק, מקצועי אשר אינו מחסיר עובדה או נסיבה רלבנטית לעניין. סופו של תסקיר שירות המבחן ממליץ על ביטול הרשעת הנאשם וחייבו לשל"צ בהיקף של 150 שעות.

השאלה שלפני אינה פשוטה כלל ועיקר ההיפך היא מורכבת ביותר כפי שאפרט להלן.

התביעה כדרכה אינה מסכימה להמלצת שירות המבחן ככל שבעבירה של החזקת סכין מדובר. זו דרכה בתיקים רבים ואין בה שינוי. התביעה הולכת אחר מתווה נוקשה שאין בו כדי סטייה ימנה או שמאלה - חומרת העבירה, לרבות ובמיוחד על פי מדיניותה בעבירה של החזקת סכין. בתוך כך, אין לשיטת התביעה נפקא מינה אם מדובר בנאשם צעיר, חסר הרשעות קודמות, אשר מעד מעידה חד פעמית, ושירות המבחן ממליץ להימנע מהרשעה. הנוסחה אחת היא: החזקת סכין - הרשעה חומרה בענישה.

משום כך עתרה התביעה לדחות המלצת שירות המבחן ולהרשיע הנאשם. אך מעבר לכך, עותרת התביעה להשית על הנאשם, כאמור, אדם צעיר, נורמטיבי ביותר, חסר הרשעות קודמות, אשר נחלץ להגן על הוריו בנסיבות של התנכלות להם על ידי חבורה של מתנכלים שיכורים, מאסר בפועל למשך 18 חודשים. התביעה הציגה מתחם שבין מאסר בפועל לחודשים מספר עד כ-18 חודשי מאסר ולהשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל ברף הגבוה דהיינו עונש המתקרב ל-18 חודשי מאסר בפועל.

באת כוח הנאשם ביקשה לקבל המלצת שירות המבחן, דהיינו להימנע מהרשעת הנאשם בדרך של ביטולה. בעשותה כן, סמכה הסניגורית ידיה על האמור בתסקיר שירות המבחן. והעיקר העולה מתוך התסקיר הוא כאמור לעיל, שמדובר בחבור נורמטיבי ביותר, חסר הרשעות קודמות, העובד כאחראי מחלקת בטחון בבית מלון בתל אביב, סיים 12 שנות לימוד, בעל תעודת בגרות חלקית אשר התקשה להשלים לימודיו משום שנאלץ לעבוד לנוכח מצוקת משפחתו, מצוקתה של משפחה שעלתה מאוקראינה בהיות הנאשם בן 10. שירת שירות מלא כחייל קרבי, אשר תעודת סיום השירות הקרבי שלו חיובת ביותר, בשירות זה גילה השקעה רבה, מחויבות, רצינות וחברות כלפי חבריו וסביבתו.

אדם שמאז שחזר משירות צבאי עבד ומפרנס עצמו תוך תמיכה במשפחתו. משום כל אלה ביקשה לבטל הרשעתו על מנת שלא יפגע סיכוי עבודה בתחום הביטחון. בחינת נסיבות המקרה, ובלי להקל ראש ולו בשמץ בעבירה של החזקת סכין, בנסיבות המקרה, אשר טמון בהן זרע פורענות של אלימות בסכין, אני מוצא כי עמדת התביעה לעונש, דהיינו להשית על הנאשם מאסר בפועל, הינה בלתי מידתית ולא ראויה.

העולה מנסיבות המקרה הוא שהנאשם, אדם נורמטיבי לחלוטין, צעיר, תורם לחברה ושירת צבאי ביחידה קרבית הוא תרומה לחברה, מפרנס עצמו ומשפחתו, נקלע לסיטואציה אלימה וטעה. הנאשם מעד וטעה בכך שסבר כי ראוי לו ליטול סכין ופטיש על מנת לאיים על אלה שאיימו לפגוע בהוריו. האם העונש ההולם בנסיבות המקרה הוא מאסר בפועל? דמה כי תיקון 113 לחוק העונשין יצר בלבול בקרב התביעה. דמה כי לאחר תיקון זה, המעשה הקל או הטיעון הפשוט לטעון אותו הוא בהחמרה בענישה. שהרי מה אומר תיקון זה? מבחן פשוט והוא מבחן המעשה, מהותו, הפגיעה בערך החברתי, מידת הפגיעה, מדיניות הענישה ונסיבות הקשורות בעבירה. התוצאה של בחינת כל אלה, ללא ראייה רחבה של המקרה, ובמידה נסיבותיו האישיות של הנאשם, מי הוא העומד לדין? עברין מועד? אדם נורמטיבי אשר מעד מעידה חד פעמית? אדם התורם לחברה ששירת שירות צבאי קרבי בצה"ל? חיובי למשפחתו ולחברה? כל אלה אין בהם, לדעת התביעה, כדי להשפיע על המונח שטבע תיקון 113 לחוק העונשין "מתחם העונש ההולם". משום כך, חדשות לבקרים נתקלים בתי המשפט בעמדה נוקשה ומחמירה של התביעה, העומדת אחר התיקון לחוק ומבססת עמדתה זו על הקבוע בחוק על פי תיקון זה. עוד יש לציין כי על פי החוק, מרכיב אחד בלבד יש בו כדי להקל עם נאשם מחוץ למתחם הענישה, והוא השיקום. אך מה נאמר על אדם נורמטיבי שמעד מעידה חד פעמית כמו במקרה שלפני, שהמונח "שיקום" ממנו והלאה? האם הנאשם שלפני אדם נורמטיבי ביותר, כאמור לעיל, זקוק לשיקום?

מניח לרגע את תיקון 113 לחוק העונשין על עיוותיו השונים ונבחן המקרה שלפני במבחנים ידועים ומוכרים מקדמת דנא, של ענישה פלילית. אין ספק כי הנאשם ביצע עבירה חמורה. החזקת סכין ופטיש בנסיבות המקרה היא עבירה ומעשה פלילי חמור.

ככל שחייב אני ללכת אחר תיקון זה לחוק ולקבוע מתחם עונש הולם הרי שהמתחם על פי הניסיון המצטבר בתי משפט השלום במאות רבות של כתיב אישום המוגשים, מיד, שנה, על ידי התביעה המשטרית, במשך שנים, בלי הבחנה, יש לומר בין נסיבות קלות לחמורות בעבירות דומות, הוא בין מאסר על תנאי למאסר למשך חודשים מספר ויש והמאסר ירוצה בעובדות שירות.

ומה העונש שיושע על הנאשם בנסיבות המקרה? האם כדרכה של התביעה יש להשית על הנאשם, זה העומד לדין לפני, כפי המפורט לעיל בדבר אישיותו ודרך חייו, מאסר בפועל? היא זה בלתי מידתי ולא הולם לקבל עמדת התביעה.

האם יש מקום לבטל הרשעת הנאשם? אני סבור בשלילה. המבחן שנקבע בהלכת בית המשפט העליון הוא שקילה מידתית של היחס בין חומרת המעשה או העבירה שביצע אדם, אל מול תוצאת סיום ההליך - דהיינו הרשעתו או אי הרשעתו, בשים לב לפגיעה שתהא לנאשם בעקבות הרשעתו.

כאמור, מעשה העבירה חמור, לעומת זאת, מלבד סיכוי לפגיעה בתעסוקת הנאשם אם ירצה בעתיד לעבוד בתחום הביטחון, אינו מוצא פגיעה קונקרטיה בנאשם. אינו סבור כי בשים לב למהות העבירה, המעשה ונסיבות המקרה היא זה ראוי להימנע מהרשעת הנאשם. בואנו לבחון שאלת הרשעת הנאשם או אי הרשעתו עליו לשים אל לב למשמעות הציבורית שיש בהחלטה. השאלה היא מה המסר שיועבר לציבור אם יחלט בית המשפט בעבירה ובנסיבות ביצועה כי הנאשם לא יורשע. מה המסר שיועבר לציבור כי בית המשפט סבור שבעבירה של החזקת סכין, בנסיבות של פוטנציאל שימוש בה, כפי המקרה שלפני, יסתיים ההליך באי הרשעה? אני סבור שלא יהא זה ראוי להימנע מהרשעת הנאשם. לעומת זאת, כפי שקבעתי לעיל, עמדת התביעה לעונש במקרה זה, אינה מידתית. אין מקום לגזור על הנאשם שלפני עונש מאסר בפועל כפי שלו עותרת התביעה.

אשר על כן, אלה העונשים שאני משית על הנאשם:

500 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מהיום לא יעבור עבירה בה הורשע.

500 ש"ח קנס או חודש מאסר תמורתו הקנס ישולם עד ליום 2/11/2014.

עונש ממזר הדין יועבר לשירות המבחן.

זכות ערעור תוך 45 ימים.

המוצג יושמד.

**ניתנה והודעה היום י"ג אלול תשע"ד,
08/09/2014 במעמד הנוכחים.
אברהם הימן, סגן נשיאה**